

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. E Gregorio II. & Nicolao I. Pontificatus & Regnum conjuncta in
Hasamonæorum familia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

cave ne que sunt Ecclesia ad te trahens, magno crimini obnoxius fias. Date, scriptum est, que sunt Cesaris, Cesaris, & que Dei, Deo. Neque igitur fas est nobis in terris imperium tenere; neque tu thymiamatum & sacrorum potestatem habes, Imperator. His verbis soli Principi potestas in hac terrena & temporalia imperandi asseritur; ut Ecclesie, sacra & spiritualia procurandi.

V. Elegantissimè versatur in hoc argumento Gregorius Nazianzenus: cujus oratio, licet sale Christiano condita, venustate dictionum & sententiarum ornatum. Magistrate denuntiat duo velut imperia constituta fuisse à Christo in Ecclesia. unum, quod sublimioribus potestatibus creditum est, quibus ut heriservi, maritis uxores, & Ecclesia Christo, parère debent omnes, & tributa pendere, non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam; alterum verò Episcopis commissum, quod priori dignitate præstat, ut anima corpori, & cælestia terrenis. Vnde patet parem esse utramque potestatem in imperandi jure, sed impari in mandatorum dignitate; duo esse & distincta imperia, sed nobilitate imparia, quia huic vitæ tranquillitas, illi animarum salus commissa; neutrius verò libertatem ab altera infringendam.

Isidorus Pelusiota ad hunc Nazianzeni locum videtur respexisse, cum sacerdotij & regni discrimen, animæ & corporis differentiam metitur: Ex sacerdotio & regno, inquit, rerum administratio confusa est. Quamvis enim permagna utriusque differentia sit, (illud enim velut anima est, hoc velut corpus) ad unum tamen & eundem finem tendant, hoc est, ad hominum salutem. Olim quidem imperium cum sacrorum administratione apud Hebræos & Ægyptios conjunctum fuisse scripsit Synesius; sed deinde à Deo distincta fuisse hæc munera, ita ut rebus sacris unum, alterum imperio tenendo addictum esset. Illi in negotiis, nos in oratione collocati sumus; ut ille loquitur.

Chrysofomus imperia Principum cum administratione rerum sacrarum ita confert, ut duo principatum genera esse decernat: quorum unum commendat Apostolus, cum sublimioribus potestatibus omnes animas subdi præcipit, alterum verò, cum præpositis obediendum esse suadet. Iste autem principatus, inquit ille, civili tanto melior est, quanto terrâ cælum, imò & multò magis; & non multa illi cura est de seculari vita, omnia autem de cælestibus rebus pronuntiat.

VI. Enimvero ne superfluo labore me onerem in citandis ad testimonium auctoribus, consulendus est Gelasius Pontifex, &

ejus Decreto constituendi sunt fines utriusque potestatis. Imperatorem præsidere humano generi dignitate, sed in perceptione sacramentorum Sacerdotibus subdi; legibus Principis, quantum attinet ad ordinem publicæ disciplinæ, parère religionis antistites; sed in erogandis mysteriis, & in cælestibus sacramentis, Principem ordine religionis à Sacerdotum judicio pendere, epistola ad Anastasium Imperatorem definiuit Gelasius. Hanc definitionem amplexi sunt Rex, Episcopi, & Proceres Ecclesie Gallicanæ in Concilio Parisiensi, & in libris Capitularium, eamque Gratianus in Collectione sua retulit. Duo sunt, inquit, Imperator Auguste; quibus principaliter mundus hic regitur, auctoritas sacra Pontificum, & regalis potestas. In quibus tanto gravius est pondus Sacerdotum, quanto etiam pro ipsis Regibus hominum in divino reddituri sunt examinationem. Nosti enim, fili clementissime, quòd licet præsideas humano generi dignitate, rerum tamen præsulibus divinarum devotus colla submittis, atque ab eis causas tue salutis expetis, inque sumendis cælestibus sacramentis, eisque, ut competit, disponendis, subdi te debent cognoscis religionis ordine potius quam præesse. Nosti itaque inter hæc (id est, inter hæc sacramentalia & spiritualia. ne quis hoc loco adversus mentem auctoris abutatur) ex illorum te pendere judicio, non illos ad tuam velle redigi voluntatem. Symmacho certandum fuit cum eodem Anastasio Imperatore, quem communionem excluderat ob Acacii causam. Videamus quo discrimine potestatem utramque distinguat in Apologetico: Conferamus autem honorem Imperatoris cum honore Pontificis: inter quos tantum distat, quantum ille rerum humanarum curam gerit, iste divinarum. Tu, Imperator, à Pontifice baptismum accipis, sacramenta sumis, orationem poscis, benedictionem speras, pœnitentiam rogas. Postremo tu humana administras; ille tibi divina dispensat. Itaque, ut non dicam superior, cerè aequalis honor est.

VII. Succedat Gelasio & Symmacho Gregorius II. qui ut sedis apostolicæ ita & doctrinæ heres, ecclesiastica & civilis potestatis limites apertissimis verbis defixit in epistola ad Leonem Isaurum Imperatorem. Scis, Imperator, sanctæ Ecclesie dogmata non Imperatorum esse, sed Pontificum, que tunc debent predicari. Idcirco Ecclesie præfecti sunt Pontifices, à Republicæ negotiis abstinentes; ut Imperatores similiter ab ecclesiasticis abstineant, & que sibi commissi sunt, capeant. Hoc uberius exequitur in epistola secunda ad eundem Leonem: ubi profiteretur, se Patrij & Ecclesie, Principum & Pontificum discrimen descripturum. Tum Principi ne-

G

In hunc modum, Gregorius Nazianzenus, in oratione sua, de vita sua, sic ait: Neque igitur fas est nobis in terris imperium tenere; neque tu thymiamatum & sacrorum potestatem habes, Imperator.

Gregorius Nazianzenus, orat. 17.

Isidorus Pelusiota, lib. 1. epistola 149. Ex sacerdotio & regno, inquit, rerum administratio confusa est.

Synesius ep. 17. Illi in negotiis, nos in oratione collocati sumus; ut ille loquitur.

Chrysofomus, hom. 11. in ep. 1. ad Constantinianum.

Vide Libellum Marce pro defensione libri de Concordia Sac. & Imp.

Concil. Paris. lib. 1. c. 1. lib. 1. Capitularia c. 167. cap. Duo sunt. dist. 96.

Symmachus in Apolog. adversus Anastas.

Greg. II. ep. ad Leonem, ante septimam synodum, ad Isaurum, Scis, Imperator, sanctæ Ecclesie dogmata non Imperatorum esse, sed Pontificum, que tunc debent predicari. Idcirco Ecclesie præfecti sunt Pontifices, à Republicæ negotiis abstinentes; ut Imperatores similiter ab ecclesiasticis abstineant, & que sibi commissi sunt, capeant.

gotia palatina & ornamenta regia assignat, à quibus temperare debeat Pontifex; ut etiam vice verâ Imperator abstinere à sollicitudine Ecclesiarum; adeo ut neque ordinationibus Clericorum se immisceat, nec sacramenta conficiat, nec Eucharistiam sibi vel aliis ministret. Quod discrimen perseverat in genere poenarum quæ ab utraque potestate infliguntur. Etenim læsæ majestatis reus poenas capite luit, vel etiam deportatione, aut relegatione. Divini verò numinis injuriam, abstentione, jejuniis, & precibus Episcopi ulciscuntur; & purgatum poenitentia reum, Deo conciliant. Non potuit liquidius ostendere potestatis utriusque limites. Leo IV. complexus est sententiam illam duobus verbis apud Gratianum: *Sicut Reges præsent in causis seculi, ita Sacerdotes in causis Dei.*

Cap. Nec fin-
competent. 2.
97.

Nicolai I. ep. ad
Michaslem; quæ
referunt apud Gra-
tianum dist. 36.
Cap. Cùm ad ve-
runt.

Ioseph. I. 11.
Item in lib. de
Rationis Imperio
cap. 4.

Iustin. lib. 56.
Diodorus apud
Photian.

Nicolaus I. qui de Romanæ Ecclesiæ privilegio nihil demi passus est, vestigia decessorum premens, olim sacerdotium cum imperio conjunctum fuisse & apud Regem illum Salem Melchisedecum & apud Cæsares docet; sed veri Regis & Pontificis adventu factam fuisse & dignitatum & munerum divisionem, non verò subjectionem, aut subordinationem: *Sed cùm ad verum ventum est eundem Regem atque Sacerdotem, ultra sibi nec Imperator jura pontificatus arripuit, nec Pontifex nomen imperatorium usurpavit. Quoniam idem mediator Dei & hominum homo Christus Iesus, sic actibus propriis & dignitatibus distinctis, officia potestatis utriusque discrevit, ut & Christiani Imperatores pro æterna vita Pontificibus indigerent, & Pontifices pro cursu temporalium tantummodo rerum imperialibus legibus uterentur; quatenus spiritualis actio carnalibus distaret incurfibus.* Antequam discedam à Nicolao, præmittendum non est in familia Hasamonæorum apud Iudæos, usque ad Herodis Regis tempora, perpetuam regni & pontificatus conjunctionem fuisse. Sed frustra sunt plerique veterum, qui à reditu ex captivitate Babylonica ad seculum quo natus est Christus, toto illo intervallo genti Hebræorum Pontifices præfuisse existimant. Ut enim de Iaddua Summo Pontifice, cum quo Alexander Macedo foedus pepigit apud Iosephum, hoc affirmari possit, & de Iafone, quem Antiochus Epiphanes Rex Syriæ Pontificem atque Ethnarcham Iudæis præfecit, de ceteris Pontificibus in univèrsum hoc dici non potest. Non moror Iustinum, & Diodorum, qui ab ipso Mose hunc morem Iudæis fuisse putant ut eosdem Reges & Sacerdotes haberent, quorum iustitia religione permixta, incredibile quantum coaluere, ut Iustini verbis utar. Quo-

rum error inde excusari potest, quòd ad Hebræorum politiam respicerent, quæ sub Hasamonæis viguit: apud quos *honor sacerdotij firmamentum potentie assumebatur, ut* monuit Tacitus lib. v. Historiarum.

Ioan. Seldenus de
succell. in Pontif.
Ebræ. cap. 17.

Cap. Saluta, de
majoritate & abso-
lutione.

VIII. Non descivit à ceterorum Pontificum doctrina Innocentius III. qui Solis radiis, si liceat cum Tertulliano loqui, veritatem istam descripsit. Etenim comparatione ducta à Solis & Lunæ officiis, quæ duo illa sidera per diem & noctem mortalibus impendunt, ecclesiasticam potestatem Soli, regiam verò Lunæ contulit; ut significaret tanta dignitate res spirituales præstare temporalibus, quæ sed Sol Lunæ, & dies nocti præcellit; imò etiam ad bene beatèque vivendum Reges ab Episcopis, ut Lunam à Sole, velut radiis quibusdam illustrari. Quod tamen sic intelligendum est, ut quemadmodum duo illa sidera invicem non commiscuntur, nec in ipsa corporum substantia, nec in ordine quem sortita sunt ab omnium conditore Deo, sed Sol diei, Luna verò nocti præluet, sic utriusque potestatis impermixta discretio conservetur. Nec est quòd aliquis ingenio indulgens existimet, eo modo quo Luna alieno lumine, id est, è Sole accepto fulget, regiam potestatem auctoritatis suæ lucem ab ecclesiastica mutuari. Etenim quæ tam seriò probavimus testimoniis veterum adductis, de societate illa & libertate utriusque potestatis, hac una ludificatione subverterentur. Quin etiam si hoc argumentandi genere uti liceret, dissidium Regibus præ concordia esset optatius: quia scilicet Luna in coitu Solis caligat, & in maximo recessu fulget orbe pleno. Hanc comparationem Solis & Lunæ deprompsit Innocentius tertius, ut mihi videtur, è Berengio Abbate; qui sexcentis ab hinc annis prudenter explicuit quo pacto sit instituenda, ne ad perniciem secularis potestatis trahi possit. *Sciendum est, inquit, quòd nec catholica fidei nec Christianæ contrarium est legi, si ad honorem regni & sacerdotij Rex Pontifici & Pontifex obediat Regi. Isti sunt enim qui ex antiquo, divinitatis dispensatione bifaria, in firmamento Ecclesiæ quasi duo magna convenere luminaria; quatenus in his quæ sunt seculi, & in his qui sunt Dei, luminare minus nocti, & luminare majus debeat præesse diei. Et non immeritò duobus illis luminaribus poterunt comparari, quæ ceteris sideribus videntur principari. Quia sicut in firmamento cæli eisdem luminaribus nulla stellarum creatura claritate videtur eximior, sic in firmamento Ecclesiæ duabus his personis ordine & dignitate nulla potest esse sublimior. Eleganter Berengius vim comparationis in eo con-*

Berengius Abbas
sermone de My-
sterio Ligni Dom-
nici, in Bibliotheca
Patrum.